

ODŮVODNĚNÍ

vyhlášky o platebních systémech s neodvolatelností zúčtování

A. OBECNÁ ČÁST

1. Vysvětlení nezbytnosti navrhované právní úpravy, odůvodnění jejích hlavních principů

Předkládaný materiál obsahuje návrh vyhlášky o platebních systémech s neodvolatelností zúčtování. Jde o prováděcí právní předpis k zákonu č. 370/2017 Sb., o platebním styku (dále též „zákon“), který nabyde účinnosti dnem 13. ledna 2018 a který nahradí zákon č. 284/2009 Sb., o platebním styku, ve znění pozdějších předpisů.

Vyhláška se vydává na základě zmocnění obsaženého v ustanovení § 263 zákona č. 370/2017 Sb., platebním styku.

Návrh vyhlášky upravuje

- a) podrobnosti náležitostí žádosti o udělení povolení k provozování platebního systému s neodvolatelností zúčtování (dále jen „platební systém“), její formáty a další technické náležitosti (§ 118 odst. 4 zákona),
- b) náležitosti oznámení o změnách údajů uvedených v žádosti o povolení k provozování platebního systému nebo jejích přílohách, na jejichž základě bylo povolení k provozování platebního systému uděleno, jeho formáty a další technické náležitosti (§ 119 odst. 4 zákona),
- c) rozsah, formu, lhůty a způsob poskytování informací o finanční situaci provozovatele platebního systému, výsledcích jeho hospodaření a o plnění podmínek výkonu jeho činnosti (§ 122 odst. 5 zákona)

Při stanovení podrobností náležitostí žádostí a oznámení se vychází ze zákona, který stanoví podmínky, při jejichž splnění lze udělit povolení k činnosti. Vyhláška tedy obsahuje v zásadě výčet údajů a dokladů k prokázání splnění zákonných podmínek.

Vyhláška tak v návaznosti na zmocnění nově nebude obsahovat vzory tiskopisů žádostí a oznámení, ve zbytku ale svým obsahem z velké části vychází ze současné vyhlášky č. 140/2011 Sb. Oproti současné vyhlášce byl vložen nový § 6 upravující formáty a další technické náležitosti žádostí a oznámení.

Účinnost vyhlášky se navrhuje v souladu s účinností zákona dnem 13. ledna 2018.

2. Zhodnocení souladu navrhované právní úpravy se zákonem, k jehož provedení je navržena, včetně souladu se zákonným zmocněním

Návrh vyhlášky je v souladu se zmocněním uvedeným v ustanovení § 263 zákona č. 370/2017 Sb., o platebním styku. Vyhláška provádí ustanovení § 118 odst. 4, § 119 odst. 4 a § 122 odst. 5 zákona.

3. Zhodnocení souladu navrhované právní úpravy s předpisy Evropské unie, judikaturou soudních orgánů Evropské unie a obecnými právními zásadami práva Evropské unie

Navrhovaná vyhláška není transpozičním předpisem. Předkládaný návrh vyhlášky je slučitelný s právem Evropské unie.

4. Zhodnocení platného právního stavu a odůvodnění nezbytnosti jeho změny

Zákon s vydáním prováděcího předpisu výslovně počítá. Problematika týkající se náležitostí žádostí a oznámení byla dosud upravena vyhláškou č. 140/2011 Sb., o platebních systémech s neodvolatelností zúčtování. Návrh zákona o platebním styku tuto vyhlášku zrušuje. Nevydání vyhlášky by zásadním způsobem znemožnilo činit podání vůči správním orgánům osobám, které by měly zájem provozovat činnost podle zákona č. 370/2017 Sb. nebo mají plnit povinnosti z tohoto zákona vyplývající.

5. Předpokládaný hospodářský a finanční dosah navrhované právní úpravy na státní rozpočet, ostatní veřejné rozpočty, na podnikatelské prostředí České republiky, dále sociální dopady, včetně dopadů na specifické skupiny obyvatel, zejména osoby sociálně slabé, osoby se zdravotním postižením a národnostní menšiny, a dopady na životní prostředí

Navrhovaná úprava nebude mít dopad na státní rozpočet ani na ostatní veřejné rozpočty. Návrh vyhlášky nemá dopad na podnikatelské prostředí, případné administrativní náklady vyplývají již přímo ze zákona.

Předkládaný návrh vyhlášky nemá žádné negativní sociální dopady, ani nemá žádné dopady na specifické skupiny obyvatel, na osoby sociálně slabé, ani na osoby se zdravotním postižením a národnostní menšiny.

Předkládaný návrh vyhlášky nemá žádné negativní dopady na životní prostředí.

6. Zhodnocení současného stavu a dopadů navrhovaného řešení ve vztahu k zákazu diskriminace

Navrhovaná právní úprava neobsahuje ustanovení, která by byla diskriminační.

7. Zhodnocení dopadů navrhovaného řešení ve vztahu k ochraně soukromí a osobních údajů

Navrhovaná právní úprava je v souladu se zákonem č. 101/2000 Sb., o ochraně osobních údajů a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů. Při zpracování osobních údajů v souvislosti s řízením o udělení povolení k provozování platebního systému s neodvolatelností zúčtování bude Česká národní banka postupovat v souladu s předpisy na ochranu osobních údajů. Zamýšlená zpracování osobních údajů nepředstavují změnu oproti stávající právní úpravě.

8. Zhodnocení korupčních rizik

Návrh vyhlášky je v souladu s rozsahem zmocnění podle § 263 zákona a v žádném směru nepřesahuje kompetence ČNB.

ČNB vykonává v souladu se zákonem č. 6/1993 Sb., o České národní bance dohled nad subjekty finančního trhu a má dostatečné nástroje pro kontrolu dodržování zákonů a dalších právních předpisů, jakož i podmínek, za nichž bylo oprávnění uděleno. Působnost a odpovědnosti jednotlivých útvarů při výkonu dohledu jsou v ČNB stanoveny vnitřním předpisem, organizační struktura ČNB je k dispozici veřejnosti na jejích internetových stránkách. Pro výkon činnosti ČNB jsou nastaveny odpovídající kontrolní mechanismy, které jsou pravidelně ověřovány a aktualizovány.

Právní předpisy, které upravují povolovací řízení, jsou uveřejněny na internetových stránkách ČNB. Na internetových stránkách bude možné nalézt výklady a odpovědi na časté dotazy týkající se subjektů, které vykonávají činnost podle příslušného zákona.

Potenciální korupční riziko může vzniknout v rámci rozhodování o udělení oprávnění k činnosti, ale je zcela minimální s ohledem na nastavené kontrolní mechanismy v rámci ČNB a možnost zákonného přezkumu rozhodnutí ČNB. Kritéria pro udělení oprávnění k činnosti jsou vymezena přímo zákonem. Vyhláška kromě náležitostí, které již stanoví zákon, specifikuje doklady a údaje, kterými se splnění zákonné podmínky doloží. Při splnění těchto zákonných podmínek vzniká žadateli nárok na udělení oprávnění. Řízení ve věci žádosti o udělení oprávnění se řídí správním řádem. Neúspěšný žadatel má právo podat rozklad, který přezkoumává bankovní rada ČNB. Proti pravomocnému rozhodnutí ČNB je možná obrana ve správním soudnictví.

U navrhované vyhlášky nebyla po jejím vyhodnocení podle metodiky CIA (Corruption Impact Assessment) korupční rizika zjištěna.

9. Zhodnocení dopadů na bezpečnost nebo obranu státu

Navrhovaná právní úprava nemá žádný dopad na bezpečnost nebo obranu státu.

10. Konzultace

Návrh vyhlášky byl konzultován s Ministerstvem financí a dotčenými asociacemi subjektů finančního trhu. Vypořádání připomínek bylo s připomínkovými místy projednáno a odsouhlaseno.

Návrh nové vyhlášky nepodléhá konzultaci s Evropskou centrální bankou podle Rozhodnutí Rady č. 98/415/ES ze dne 29. června 1998 o konzultacích vnitrostátních orgánů s Evropskou centrální bankou k návrhům právních předpisů.

Předkládaný návrh neobsahuje řešení, která by představovala zvýšené riziko z hlediska proveditelnosti a vynutitelnosti.

Na základě čl. 3.8 písm. g) Obecných zásad pro hodnocení dopadů regulace (RIA) nebylo u vyhlášky provedeno samostatné hodnocení dopadů regulace, neboť je hodnocení dopadů obsaženo již v RIA k návrhu zákona. Současně nejsou v návrhu identifikovány nové dopady a návrh prováděcího právního předpisu není zpracován nad rámec provedené RIA k návrhu zákona.

Na základě návrhu České národní banky (Plán vyhlášek na rok 2017) potvrdil ministr pro lidská práva, rovné příležitosti a legislativu dne 10. ledna 2017, že se u této vyhlášky neprovede hodnocení dopadů regulace podle obecných zásad (RIA).

II. ZVLÁŠTNÍ ČÁST

K § 1

Ustanovení vymezuje předmět právní úpravy, tj. upravení podrobností náležitostí žádosti o povolení k provozování platebního systému s neodvolatelností zúčtování (dále jen „platební systém“), včetně příloh, náležitostí oznámení změn údajů uvedených v žádosti o povolení k provozování platebního systému, včetně jejich příloh a obsahu, jejich formáty a další technické náležitosti a formu, lhůty a způsob poskytování informací provozovatelem platebního systému České národní bance.

Působnost vyhlášky se týká žadatelů o udělení povolení k provozování platebního systému. Dále se týká provozovatelů platebních systémů, vůči nimž vykonává Česká národní banka dohled podle zákona o České národní bance.

K § 2

V ustanovení jsou definovány základní pojmy, které jsou následně používány ve vyhlášce. Vymezení pojmů je žádoucí s ohledem na zvýšení právní jistoty dotčených osob. Jasné stanovení obsahu těchto pojmů přispěje ke správné aplikaci pravidel stanovených vyhláškou a snižuje možnost nedorozumění či rozporů při výkladu příslušných ustanovení.

K § 3

K zahájení provozování platebního systému je potřeba povolení České národní banky. Ustanovení § 3 podrobněji stanovuje požadavky na obsah žádosti o povolení, a to v takovém rozsahu, aby mohlo být náležitě posouzeno, zda žadatel o povolení splňuje všechny požadavky stanovené v § 118 odst. 1 zákona.

Předkládané informace a doklady jsou tematicky rozděleny do několika skupin, a to podle toho, zda se váží k žadateli o povolení k provozu, k činnosti platebního systému, k vedoucím osobám žadatele, nebo k osobám s kvalifikovanou účastí na žadateli.

K § 4

Toto ustanovení se vztahuje na kategorii žadatelů o povolení k provozování platebního systému, které mají sídlo nebo skutečné sídlo v jiném členském státě EU, než je ČR. Podmínkou k udělení povolení podle § 118 odst. 2 zákona tedy je, aby právnická osoba měla sídlo a skutečné sídlo v některém z členského státu EU (jiného než ČR), získala již obdobné oprávnění k provozování platebního systému jako je povolení podle § 118 odst. 1 zákona a aby si provozovatel takového systému stanovil vhodná pravidla k jeho provozování.

K § 5

Ustanovení upravuje náležitosti podání oznámení o změně údajů uvedených v žádosti o povolení k provozování platebního systému nebo jejich přílohách.

K § 6

Ustanovení upravuje formáty a další technické náležitosti žádostí a oznámení podle § 3 až 5 vyhlášky.

K § 7

Ustanovení v souladu se zmocněním upravuje poskytnutí informace o finanční situaci provozovatele platebního systému oznámením o výsledcích svého hospodaření a o plnění podmínek výkonu své činnosti. Stanoví se způsob poskytnutí informace.

Druhý odstavec ustanovení stanoví písemnou formu poskytnutí takové informace, přičemž samozřejmostí je využití datových schránek. Informace má provozovatel poskytovat za kalendářní rok, nejpozději do 31. ledna následujícího roku.

K § 8

Společná ustanovení upravují především náležitosti týkající se uveřejňování dokladů prokazujících oprávnění zástupce k zastupování žadatele, důvodů pro nepředložení přílohy a postupu v případě, kdy cizí stát nevydává doklad obdobný výpisu z evidence Rejstříku trestů. Ustanovení odstavce 3 upravuje situace, kdy žadatel nemusí České národní bance předkládat některé informace a dokumenty dostupné z veřejných rejstříků nebo jiných informačních systémů veřejné správy (například živnostenského rejstříku), jsou-li informace nebo dokumenty dostupné v aktuální podobě.

K § 9

Navrhovaný termín nabytí účinnosti se odvíjí od účinnosti zákona o platebním styku, která se navrhuje dnem 13. ledna 2018. S ohledem na skutečnost, že vyhláška nezavádí zcela novou formu regulace, není stanovena žádná legisvakantní lhůta.